

Posudek vedoucího diplomové práce

Daniela Profantová: Fenomén fanfikce v historicko-sociologické perspektivě. FHS UK, Praha 2019, 119 str. + Textová příloha.

Předložená diplomová práce Daniely Profantové představuje zdařilý pokus historicko-sociologicky postihnout fenomén fanfikce. V zorném poli se tak objevují tzv. makrofaktory a hlavně mikrofaktory, jež spoluvytvářejí identitu jedince a slouží k jeho sebe prezentaci. Jinak řečeno - autorčina práce se rovněž zabývá sociálním dimenzováním určité počítačové aktivity, a to ve specializované síti, jež představuje způsob sdílení určitého života.

Za pozornost stojí, že závěrečná práce Daniely Profantové je vhodně členěna na kapitoly a podkapitoly. Přínos práce lze spatřovat mimo jiné v detailní analýze zvolené problematiky vycházející rovněž z vlastní zkušenosti.

Je potěšitelné, že diplomantka vycházela také z knihy Liona Feuchtwangera o historické beletrii: *Desdemonin dům* (Praha: Odeon 1968). Zde se mimo jiné píše o tom, jak si lidé vytvářejí světy reálné, ale především možné a fiktivní. Zná i prominentní pozici Michela de Certeau, který například v eseji *Čtení jako pytláčení* přehodnotil tradiční obraz diváků, čtenářů a posluchačů; ne pasivních a snadno manipulovatelných konzumentů. Podle něho čtení lze pojímat aktivněji, nebrat ohledy na doslovný význam, ale může se fragmentarizovat a překomponovávat do mnoha nových tvarů. V diplomové práci taktéž zaznívají výstižné úvahy o autorství a autorských právech.

Slovo by mohl rovněž dostat sociální antropolog Victor Turner, který napsal zásadní studii, v níž uplatnil termín „flow“. Tento pojem převzal z publikace původem maďarského psychologa, jehož jméno zní Mihaly Csikszentmihaly. Běží o určité mentální rozpoložení, fascinaci, popřípadě blaženost. Ovšem problematiku lidského chování také rozvinula kupříkladu Carol Dwecková v knize *Mindset: The New Psychology of Success* (New York: Penguin Random House 2016), přičemž onen „mindset“ znamená nastavení mysli. Celkem vzato shora uvedené termíny fungují na bázi motivace. V tomto případě by se rovněž hodil termín „imerze či imerzivnost“, což znamená ponoření, popřípadě vtažení do děje. Přitom vzniká specifický pocit, že jsme obklopeni jinou realitou.

Právě ritualista Victor Turner akcentuje koncept liminality jako něčeho tranzitivního, strukturálního, procesuálního. Prostřednictvím liminality lze zaostřit takové fenomény, jako jsou marginalita, alterita, subalterita, rebelie apod. Liminální fáze je rovněž zónou sociokulturní non-identity, popřípadě non-existence. Obecně Turner exponoval liminální kognici, identitu a praxi. Tak bychom mohli ve výčtu nadále pokračovat.

Metodologicky a teoreticky je předložená práce vhodně fundována, přičemž se opírá o rozsáhlou bibliografii z velké části v anglickém jazyce. Přitom velkou položku představují internetové zdroje. Už na první pohled je patrné, že se autorka ve sledované problematice vyzná a že dokáže přesvědčivě argumentovat. K předloženému pojednání nemám jako vedoucí práce meritorní připomínky nebo výhrady. Po formální stránce práci nelze nic vytknout, neboť se v ní nevyskytují žádné pravopisné chyby.

Celkově lze konstatovat, že Daniela Profantová ve své diplomové práci osvědčila schopnost získat relevantní údaje ke zvolené problematice. Prokázala, že umí pracovat ve zvolené oblasti studia a že dokáže získané poznatky interpretovat. Předložená práce je přijatelně provedena jak po stránce metodologické a teoretické, tak i praktické. Protože autorka podala solidní badatelský výkon, práci lze přijmout jako vhodný podklad k obhajobě.

Závěr: Diplomová práce vyhovuje náročným kritériím, přikláním se k hodnocení známkou v ý b o r n ě .

V Praze dne 4.6. 2019

Doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.
Pracoviště historické sociologie FHS UK

